

Akkor van értelme, ha független lesz

A Magyarok Világszövetsége Jugoszláviai Országos Tanácsának állásfoglalása a Nemzeti Tanácsról

A Magyarok Világszövetsége Jugoszláviai Országos Tanácsa (MVSZJOT) 1999. augusztus 13-i ülésén megvitatta a vajdasági magyarság jövőjével foglalkozó különböző elképzeléseket, közöttük a Nemzeti Tanács megalakítására irányuló tervezetet.

A Nemzeti Tanács megalakítására vonatkozó javaslatot az MVSZ JOT fontos kezdeményezésnek tartja, a Nemzeti Tanács mibenlétével, szerepével kapcsolatban azonban több észrevétele és kiegészítő javaslata van.

A tervezet a közzétett formában több ponton is súlyosan sérti a képviselői demokrácia elveit, és a pártállami gondolkodás jegyeit viseli magán.

A Nemzeti Tanács létrehozásának kizárólag akkor van értelme, ha az a kormánytól és pártoktól független intézmény, amely tiszteletben tartja a vajdasági magyarság sokféleségét és pártatlanul képviseli a népesség egészének érdekeit. Ezzel szemben a javaslat szerint a Nemzeti Tanács a vajdasági magyar politikai pártok képviselőiből állna össze, szűk pártfórum lenne, amely hatalmat kíván gyakorolni a vajdasági magyarság egész felett.

Az MVSZ JOT álláspontja szerint a szövetségi, köztársasági, tartományi és helyhatósági választásokon megválasztott képviselők semmilyen jogcímen sem nevezhetnek át a nemzetiségi önkormányzati tanácsba, mert mandátumuk nem arra szól. Ha ez mégis megtörténik, az a hatalom jogtalan kiterjesztését jelentené a pártok részéről. Az ún. Nemzeti Tanács létrehozása révén a pártok nem a magyar önkormányzat kiépítésére tesznek lépést, hanem törvénytelen módon jogosítványt kívánnak szerezni a vajdasági magyarság egészét érintő ügyek intézésére: a pénzkézelésre, az intézetek, a média és civil szervezetek felügyeletére.

A vajdasági magyarság nem kíván a pártállamból újabb pártgettóba kerülni. Semmi értelme és célszerűsége egy újabb pártfórum létrehozásának, amely csak arra szolgálna, hogy szűkítse az egyének és társadalmi szervezetek szabadságát és egyébként is szűkös mozgásterét.

A helyzet attól sem változik meg, ha elkészül a vajdasági magyar választópolgárok névjegyzéke. Az a magyar választói névjegyzék ugyanis, amelynek összeállításán ma egyes pártok szorgoskodnak, egy újabb felfordulás esetén könnyen a deportálandók és áldozatok listáját jelentheti. Ezen túlmenően a pártok által készített választási névjegyzék a képviselői demokráciával való legsúlyosabb visszaélés veszélyével jár együtt.

Az MVSZ JOT álláspontja szerint bár a vajdasági magyarság helyzete, jövője egyelőre nyitott kérdés, a külpolitikai körülmények kedvezőbbek, mint voltak pár évvel ezelőtt. A vajdasági magyarság önépitkező ereje azonban gyengült, ahogyan (létszámánál fogva) pártjai révén sem tudott érdemleges befolyást gyakorolni a kormányzó pártok döntéseire. Ebben a helyzetben feltétlenül új erőforrásokra és új politikai magatartásra van szükség.

Abból a meglátásból kiindulva, hogy a polgárok közvetlen részvételi joga a közügyek intézésében a demokrácia egyik alapelve, s hogy a társadalmi csoportok, szervezetek, amelyek a maguk kezébe vesznek bizonyos, hagyományosan az állami felelősség körébe tartozó feladatokat, a társadalmi pluralizmust erősítik a homogenizáló tendenciákkal szemben, az MVSZ JOT sikraszáll az egyházak, intézmények, társadalmi szervezetek, egyesületek aktívabb részvételéért és nagyobb társadalmi megbecsüléséért. A Nemzeti Tanács sem képzelhető el a civil szervezetek hangsúlyos részvétele nélkül.

A Magyarok Világszövetsége egyaránt felelősséget érez az anyaországban és annak határain kívül élő magyarok sorsáért. Ennek szellemében a Világszövetség Jugoszláviai Országos Tanácsa különös fontosságot tulajdonít az egykori és mai Jugoszláviából elűzött és elszármazott magyarokkal való kapcsolattartásnak. Számos példa bizonyítja, hogy az emigrációban élő délvideki magyarság nagy felelősséget érez az itt élő magyarok sorsáért, és minden eszközzel megpróbálja előmozdítani annak boldogulását.

Ki kell mondani, hogy mindazok, akik itt születtek, de emigrációba kényszerültek, szerves részét képezik ennek a népcsoportnak. Elidegeníthetetlen alapvető joguk, hogy együttérzezenek a délvideki magyarsággal, védelmezzék és képviseljék azok érdekeit új hazájukban és a nemzetközi fórumokon. Ennek szellemében az MVSZ JOT elismeri, erősíti és érvényesíteni kívánja az emigrációban élő délvideki magyarok jogát a nemzeti önrendelkezésért folyó küzdelemben, szeretné, ha bekapcsolódna az önkormányzat kiépítésébe és annak működtetésébe. A nemzeti tanács nem képzelhető el az emigrációban élő magyarság részvétele nélkül.

Az egyházak jelentős szerepet játszottak és játszanak a magyarságtudat megőrzésében. Az MVSZ JOT elismeri és érvényesíteni kívánja az egyház jogát a magyar önkormányzat kiépítésében és működtetésében. A nemzeti tanács nem képzelhető el a történelmi egyházak hangsúlyos részvétele nélkül.

Az MVSZ JOT úgy véli, hogy a civil szervezetek, a történelmi egyházak és az emigráció bevonásával jelentősen növelhető a vajdasági magyarság önépitkező ereje, amelyek nélkül, kizárólag pártos alapon, semmiféle önkormányzat, autonómia vagy Nemzeti Tanács nem hozható létre.

A demokratikus társadalomnak egyszerre kell építenie az egyén, a társadalmi csoportok és a nemzeti közösség szabadságigényére. Ahogyan a kisebbségek szabadságukat csak önrendelkezési joguk érvényesítésével valósíthatják meg, az egyének és a társadalmi csoportok szabadsága sem korlátozható semmiféle pártérdekkel. Ebből kifolyólag az MVSZ JOT elutasítja azt a törekvést, hogy a vajdasági magyarság feje fölött – nemzeti tanács vagy más formában – bármiféle párt hatalom jöjjön létre, olvasható a Magyarok Világszövetsége Jugoszláviai Országos Tanácsának a Nemzeti Tanácsról alkotott állásfoglalásában.